

Information om rödlistade kärlväxter

Piggfrö

Lappula squarrosa

Piggfrö finns på den svenska rödlistan över hotade arter och är där placerad i kategorin starkt hotad (EN).

Piggfrö är ettårig, 5-40 cm hög och hör till familjen strävbladiga växter. Stjälken kan upptill vara grenad och blommorna återfinns i grentopparna efterhand som de tillväxer. Växten har tätt med utstående, vita hår.

Arten är främst vårgroende och blommar i juni-juli. Blommorna är omkring 3 mm breda, blekblå med gul mitt och liknar dem hos förgätmigejer. Blommorna besöks av humlor och bin men arten är självfertil. Frukterna är försedda med kroktaggar som lätt fastnar i förbipasserande djur som på detta sätt hjälper till med spridningen av arten.

Piggfrö har spridda och ofta tillfälliga lokaler i södra och mellersta Sverige. Endast Öland och Gotland hyser ett större antal lokaler för arten.

En närstående art är stickelfrö *L. deflexa* som främst växer i rasbranter i norra Sverige.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av Art-Databanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen

CR – Akut hotad

EN – Starkt hotad

VU – Sårbar

NT – Missgynnad

DD – Kunskapsbrist

Foto: Margareta Edqvist

Piggfrö

är en stäppväxt som trivs i soligt och torrt klimat. Arten är konkurrenssvag och växer på öppen, solexponerad och grusig mark. Miljöerna kan vara skiftande såsom alvarmark, ruiner, åkrar, ruderatmark, hamnar och bangårdar. På alvarmark blir arten oftast mycket småvuxen och varierar påtagligt i antal beroende på väderleken. Extremt torra år med torka på våren och försommaren gör att groddplantorna torkar bort. Fröna groer snabbt och plantorna har en kort livslängd varför arten inte kan lita på en fröreserv i jorden. Piggfrö är därför beroende av att lokalerna ständigt hålls öppna så att arten kan gro och spridas vidare.

Piggfrö hotas på en del lokaler av igenväxning. På alvarmark torde arten inte vara hotad men på övriga lokaler är den beroende av att marken hålls öppen och att gruset rörs om. Den klarar en del kväveexponering så länge marken hålls öppen och fri från konkurrenter.

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

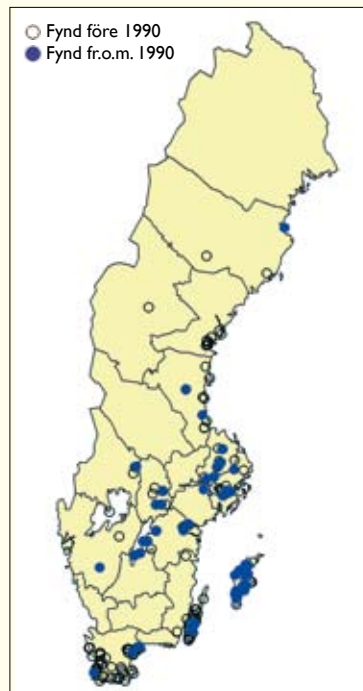
Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för piggfrö hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Piggfrö är en obeständig och troligen endast tillfällig gäst i Danmark. I Norge och Finland däremot är den etablerad.

Om du vill läsa mer om piggfrö eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Svenska Botaniska Föreningen
ArtDatabanken